آرمان ملّی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۱۹۹
دوشنبه
۱۳ • ۱۰ • ۱۴۰۰
۲۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۳/ ۰۳ ژانویه ۲۰۲۲

«آرمان‌ملی» گزارش می‌کند:

باج‌گیری همسایگان به بهانه دادن حقابه

- تیغ ۷۰ هزار تومانی همسایگان بر گردن دیپلماسی آبی
- امنیت غذایی ایران زیر سایه خشکی روابط دیپلماتیک
- دیپلماسی آبی با متر مکعبی ۷۰ هزار تومان

آرمان‌ملی - محمدسیاح: وضعیت آبی ایران بر کسی پوشیده نیست؛ خشکسالی‌های پیاپی و مداوم، کاهش بارندگی، استفاده بیش از حد از سفره‌های آب زیرزمینی، برداشت بیش از حد از منابع آب‌های روزمینی، عدم مدیریت روان‌آب‌ها و رودخانه، واریز فاضلاب شهری و صنعتی به رودها، آلودگی‌های زیست‌محیطی و نشت شیرابه زباله‌های دفن شده به سفره‌های زیرزمینی، حفر چاه‌های متعدد و برداشت‌های غیرمتعارف و... از همه مهمتر مدیریت ناکارآمد منابع آبی در سال‌ها متمادی باعث شده تا منابع آبی ایران به هر نوعی از دست برود. در کنار این موضوع کاهش توان چانه‌زنی دیپلماتیک با کشورهایی که حقابه ایران از آنها جاری می‌شود منابع ابی کشور را تحت‌الشعاع چالش‌های بیشتری قرار داده است. همین موضوع شاید در سال‌های قبل که وضعیت ذخایر سدها مناسب‌تر بود کمتر مساله‌ای بین ایران و کشورهای همسایه ایجاد می‌کرد ولی حالا که ایران در خشکسالی و خشکی فروفرفته و حتی مدیریت منابع مانده را هم از دست داده و استان‌ها برای حفظ منابع آبی اقدام می‌کنند گرفتن حقابه ایران از همسایگان چندان ارزان تمام نخواهد شد! حقابه ایران از هیرمند، به دادخواست حقوقی ایران از آب رود هیرمند در منطقه سیستان اشاره دارد. این رود در گذشته در هر دو کشور افغانستان و ایران جاری بوده ولی پس از جدایی هرات از خاک ایران در سال ۱۸۵۷ میلادی به موجب معاهده پاریس و خودداری گسترده حاکمیت افغانستان از جاری‌ساختن رود هیرمند در خاک ایران، مساله حقابه رود هیرمند را به یکی از مسائل مهم سیاسی، اجتماعی و زیست محیطی دو کشور مبدل ساخت که حالا با استقرار طالبان به‌عنوان دولت این کشور اجرای معاهدات بین‌المللی بیش از گذشته از سوی کشور افغانستان دور از ذهن شده است. هیچ‌یک از رودخانه‌های مرزی کشور غیر از اروندرود و رودهای مشترک با افغانستان قرارداد، پروتکل یا توافق‌نامه‌ای ندارند. با وجود این، مسئولان افغانستان رودخانه‌های هریرود و هیرمند را رودخانه درون‌سرزمینی می‌دانند و برای دادن حقابه ایران، مساله تهاتر انرژی و معاوضه آب به‌جای نفت یا برق را مطرح می‌کنند. نادیده گرفتن حقابه ایران فقط به شرق کشور محدود نمی‌شود و در غرب و جنوب نیز کشورهای ترکیه و بعضا عراق، نسبت به حقابه ایران بی‌توجه بوده‌اند و در سکوت مسئولان و دستگاه دیپلماسی کشور دست به سدسازی‌های پی‌درپی زده‌اند! پروژه‌های گاپ (سدسازی روی سرچشمه‌های دجله و فرات) و داپ (سدسازی روی سرچشمه ارس) بیش از سایر سدسازی‌های ترکیه تاثیر مستقیمی روی امنیت غذایی و محیط‌زیست ایران می‌گذارد. به نحوی که پیش‌بینی می‌شود اگر سدسازی‌های ترکیه روی رودخانه ارس به اتمام برسد، کشاورزی در شمال غرب ایران و البته امنیت غذایی کشور با محدودیت‌های جدی مواجه شود.

استفاده از قدرت تامین انرژی

حمیدرضا صالحی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران در این باره به «آرمان‌ملی» گفت: به‌هرحال از دیر باز با همسایه‌های شرقی و غربی روی بحث آب‌های مرزی پروتکل‌هایی را داشتیم و سعی شده تا منافع کشور حفظ شود و با توجه به عمل روابطی که با این کشورها ایجاد می‌کنیم بتوانیم دیپلماسی قوی‌تری را داشته باشیم تا حقوق کشورمان در رابطه با حقابه‌ها رعایت شود. او ادامه داد: کشور زمانی می‌تواند در دیپلماسی‌های متعدد از جمله انرژی و آب و... با قدرت عمل کند که جایگاه کشور تقویت شود؛ تقویت جایگاه کشور هم به رشد و ابعاد اقتصادی کشور و تبادلاتی که با سایر کشورها دارد، برمی‌گردد. یعنی هرچه تبادلات اقتصادی‌مان با این کشورها بیشتر باشد و آنها محتاج به ایران باشند در رابطه با آب هم همکاری خواهند کرد. صالحی افزود: به‌عنوان مثال در رابطه با برق کشور عراق به ایران محتاج است و بخشی از انرژی عراق چه در رابطه با گاز و چه برق از این طریق تامین می‌شود بنابراین وقتی صحبت از دیپلماسی می‌شود باید بتوان در کنار تبادل انرژی موضوع آب را هم دنبال کرد و در تبادلات انرژی که موقعیت ممتاز برای کشور مقابل ایجاد می‌شود حقابه هم رعایت شود.

دیپلماسی سیاسی در موضوع حقابه

رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران اظهار کرد: اینها مسائلی است که باید رعایت شود و مقامات در گفت‌وگوهای خود با مسئولان سایر کشورها این موارد را مطرح کنند. حتی در مراحل بالاتر در حد دیپلماسی بین‌المللی سیاسی هم زمانی که با کشوری روابط سیاسی و بده و بستان دارید در همانجا موضوع حقابه هم می‌تواند مورد بحث قرار بگیرد. او با تاکید به اینکه موضوع تبادلات آب در آینده بیشتر مورد توجه قرار خواهد گرفت؛ اضافه کرد: ایران اقلیم خشکی دارد و متوسط بارندگی پایین است و باید سیاست‌های حوزه آب همان‌طور که در حوزه انرژی تاکید داشتیم تغییر کند و اصلاح شود. در حوزه آب هم سیاست‌های گذشته است که وضعیت را به اینجا رسانده و کلی از منابع آب زیرزمینی کشور از جمله ۳۱۰ سفره زیرزمینی از بین رفته و همین موضوع منجر به فرونشت‌ها در شهرها و دشت‌های مختلف شده است. صالحی اضافه کرد: بنابراین باید تصمیمات جدیدی را در کشور اتخاذ کنیم تا بتوانیم از این موضوع عبور کنیم. جدا از این موضوع مساله تبادلات آورد با کشورهایی که وضعیت آبی خوبی دارند. در شمال شرقی ایران کشوری مثل تاجیکستان قرار دارد که با افغانستان مرز دارد و اگر دیپلماسی ایران در این کشور به‌خوبی پیش برود و روابط خوبی ایجاد می‌کردیم می‌توانستیم از منابع آب تاجیکستان بهره ببریم. رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران ادامه داد: این اتفاق هم نیاز دارد با دو کشور افغانستان و تاجیستکان در قالب کنسرسیومی مدل اقتصادی تعریف کنیم تا بعد از لحاظ فنی شرکت‌های مشاور بررسی و طراحی کرده و در قالب پروژه بزرگ سودده برای کشورهای مسیر؛ تعریف شود و بخشی از کمبود آب کشور از این طریق جبران شود. بحران کم‌آبی در تمام کشور ریشه در توسعه ناپایدار دارد، با قاطعیت می‌توان گفت درباره موضوع آب تاکنون اقدامی در حوزه مدیریت عرضه و تقاضا صورت نگرفته و وضعیت صنعت و کشاورزی موید این موضوع است؛ وقتی باید اقدامی برای جلوگیری از کشت بی‌رویه صورت می‌گرفت، مسئولان بدون توجه به مسائل زیست‌محیطی شرایط را برای توسعه کشاورزی فراهم کردند، حالا با خشکسالی چه جوابی می‌توان به کشاورزان داد؟ نمونه دیگر این توسعه ناپایدار در دریاچه ارومیه است، ۲ سال قبل بعد از بارش سنگین باران، بسیاری از مسئولان نسبت به احیای این دریاچه ابراز امیدواری کردند، اما با شروع خشکسالی و پایین‌آمدن سطح دریاچه آن همه خوش‌بینی تبدیل به ناامیدی شد. این نگاه حاصل عدم برنامه‌ریزی بلندمدت و اقدام‌های ضربتی در زمان انباشت بحران است.

«آرمان‌ملی» دلایل رشد منفی صنعت و معدن را بررسی می‌کند:

کوچ دخالت‌های دولت از قیمت گذاری به بورس دستوری

آرمان ملی: براساس آمار منتشرشده از سوی بانک‌مرکزی درخصوص میزان رشد اقتصادی در تابستان امسال اگرچه رشد اقتصادی دو گروه نفت و خدمات به ترتیب ۷,۴ و ۴,۲ درصدی مثبت برآورد شده اما این آمار نشان می‌دهد در بخش صنعت و معدن شاهد رشد منفی ۵,۳ درصدی بوده‌ایم. مقایسه آمار دومین فصل سال با بهار حاکی از کاهش شدید سرعت رشد اقتصادی بوده به‌طوری که در بخش نفت رشد اقتصادی از ۳,۲۳ به ۴,۷ رسیده و در گروه صنعت و معدن از مثبت ۱,۹ به منفی ۵,۳ رسیده و در بخش خدمات نیز این روند تکرار شده و در حالیکه در فصل اول سال رشد اقتصادی ۷,۳ بوده در تابستان به ۳,۱ درصدی کاهش یافته است درواقع بر خلاف انچه تلاش می‌شود تا به نوعی رشد اقتصادی را به عملکرد چند ماهه دولت سیزدهم گره بزنند اما کاهش سرعت رشد نسبت به فصل قبل که به‌نوعی نتیجه عملکرد دولت قبل محسوب می‌شود نشان‌دهنده عدم تاثیرگذاری سیاست‌های اقتصادی دولت بوده است موضوعی که در بخش صنعت ومعدن به‌واسطه سیاست‌های دستوری دولت نمود بیشتری داشته و در حوزه معدن که قرار است براساس برنامه توسعه ششم به‌تدریج جایگزین نفت شود و در خلال شرایط تحریمی شاهد اثرگذاری این بخش در اقتصاد بوده‌ایم به‌دلیل همین رویکرد دولت با افت مواجه هستیم در این رابطه کارشناسان معتقدند دخالت دولت و تلاش برای افزایش درآمدها که در لایحه بودجه سال آینده از طریق افزایش حقوق دولتی و بهره مالکانه نمود پیدا کرده باعث خروج سرمایه‌گذاران معدنی و و کاهش تولید ناخالص داخلی شده است که اثرات ان در سفره غذایی مردم شاهد خواهیم بود.

کاهش سرعت رشد اقتصادی

براساس این گزارش بررسی‌ها از گزارش بانک‌مرکزی نشان می‌دهد تولید ناخالص داخلی در فصل دوم سال‌جاری به ۴۰۵/۵ هزار میلیارد تومان رسیده که به نسبت فصل دوم سال گذشته رشد یک‌درصدی را نشان می‌دهد. نگاهی به روند رشد فصلی نشان می‌دهد که اگرچه رشد اقتصادی در فصل تابستان مثبت بوده اما به نسبت رشد اقتصادی در فصل بهار کاهش ۵/۲ واحددرصدی را ثبت کرده است. در فصل تابستان رشد اقتصادی دو گروه نفت و خدمات مثبت بوده است. رشد اقتصادی گروه نفت در تابستان مثبت ۷/۴ درصد و رشد اقتصادی گروه خدمات مثبت ۴/۲ درصد بوده است. این در حالی است که در فصل دوم سال‌جاری، رشد اقتصادی گروه صنایع و معادن منفی ۵/۳درصد و رشد اقتصادی گروه کشاورزی منفی ۱/۹ درصد بوده است. مقایسه رشد گروه‌های اقتصادی در فصل تابستان و فصل بهار نشان می‌دهد که به‌جز رشد اقتصادی گروه کشاورزی که در فصل دوم به نسبت فصل اول بهتر شده است (از منفی ۲/۲ درصد در فصل بهار به منفی ۱/۹ درصد در فصل تابستان) در سایر گروه‌ها از سرعت رشد آنها کاسته شده است. به‌عنوان مثال رشد اقتصادی در گروه نفت در فصل بهار ۲۳/۳ درصد بوده که با کاهش شدید به ۷/۴ درصد رسیده است. در گروه صنایع و معادن نیز رشد اقتصادی در فصل اول مثبت ۱/۹ درصد بوده که در فصل دوم به منفی ۵/۳ درصد رسیده است. در گروه خدمات نیز رشد اقتصادی در فصل اول مثبت ۷/۳ درصد بوده که در فصل دوم با کاهش ۳/۱ واحد درصدی مواجه شده است. بنابراین آمارها نشان می‌دهد که رشد اقتصادی در فصل تابستان به نسبت فصل بهار با کاهش روبه‌رو بوده و این زنگ خطر منفی‌شدن رشد اقتصادی در فصل سوم سال‌جاری را به صدا در می‌آورد. البته بخشی از کاهش رشد به این دلیل بوده که رشد اقتصادی بهار سال ۹۹ منفی بوده، اما این رقم در تابستان سال ۹۹ مثبت شده بود.

سیاست‌های مداخله‌گرایانه

اما رسیدن رشد اقتصادی بخش صنعت و معدن به منفی ۵,۳ درصدی آن هم در شرایطی که در برنامه ششم توسعه دولت رسیدن به تولید ۵۵ میلیون تنی فولاد و افزایش سهم صادراتی محصولات معدنی و فولادی هدفگذاری کرده از تشدید مشکلات این حوزه حکایت دارد موضوعی که نایب‌رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران آن را نتیجه سیاست‌های مداخله‌گرایانه دولت دانسته و می‌گوید: اگرچه پیش‌بینی کاهش سرمایه‌گذاری در بخش صنعت و معدن شده بود. اما این کاهش از میزان پیش‌بینی‌ها بیشتر بود و آمارها نشان می‌دهد که سرمایه زیادی از بخش معدن فرار کرده است. مهرداد اکبریان، دخالت‌های دولت را دلیل عدم سرمایه‌گذاری در این بخش دانسته و معتقد است: در چند سال گذشته محدودیت‌های زیادی برای معدن‌کاران در نظر گرفته‌اند مثلا بازارشان را کوچک کردند و مانع صادرات آن شدند. امنیت شغلی و کاری معدن‌کاران در وضعیت حداقلی است و همه اینها باعث شده سرمایه‌گذاری در این بخش کاهش پیدا کند و رشد این بخش منفی شود. وی به افزایش بهره مالکانه معادن از ۱۰ به ۴۰ هزار میلیارد تومان در لایحه بودجه سال آینده اشاره کرد و افزود: بهره مالکانه رشد بیش از ۴ برابری در بودجه ۱۴۰۱ دارد و دولت با سیاست‌هایی که در پیش گرفته، هزینه تولید را بالا برده است. حقوق دولتی هم یکی دیگر از مشکلات معدنکاران است بهره مالکانه و حقوق دولتی در کنار هم باعث به‌وجودآمدن سیل نزولی سرمایه‌گذاری معدن می‌شوند. این فعال بخش خصوصی با تاکید بر نقش دولت، یادآوری می‌کند: دولت بدون اینکه معدن را حمایت کند و ابزار کار را در اختیار معدن‌کاران قرار دهد هر بار، یک مطالبه از معدن‌کاران دارد. با این روال، اول معادن کوچک و کم‌درآمد به رکود و تعطیلی می‌رسند و در وهله بعدی نوبت به شرکت‌های بزرگ هم می‌رسد. اکبریان گفت: در شرایطی که دولت نیازمند درآمدهای ارزی است و از طرفی تا زمانی که تولید ناخالص داخلی افزایش نیابد وضعیت اقتصادی بهبود نخواهد یافت. تولید ناخالص است که باعث می‌شود مردم کسب‌وکار و درآمد داشته باشند، سرانجام هم به رفاه برسند. هر چیزی در خلاف این جهت باشد، اثر مستقیم بر سفره مردم دارد. وی ادامه داد: معدن در تمام این مدت از درآمد خود سرمایه به‌وجود آورده و این سرمایه‌ها دوباره به بخش معدن آمده‌اند، اگر قرار باشد این سرمایه‌ها به‌دلایل مختلف از معدن خارج شوند، پیش‌بینی روزهای سخت معدن در کشور دور نیست. نایب‌رئیس معدن و صنایع معدنی اتاق ایران خاطرنشان می‌کند: کارخانه‌های تولید گندله‌سازی، کنستانتره‌سازی در حال افزایش هستند و دولت به سرعت به ظرفیت ۵ ملیون تن نزدیک شده و دورنمای ۷۰ میلیون تن هم در چند سال آینده متصور هستیم. این در شرایطی است علاوه بر زیرساخت‌های تولید بازار فروش مناسبی نیز وجود ندارد ضمن آنکه هر ظرفیت جدیدی که دولت اضافه کند، باعث می‌شود یک شرکت کوچک به‌خصوص در بخش خصوصی، متوقف یا راکد شود. رئیس انجمن سنگ‌آهن ایران در خصوص ابلاغیه وزارت صمت مبنی بر لزوم عرضه تمامی محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا افزود: هنوز دستورالعمل‌های پیوستن به بورس کالا ابلاغ نشده و جزئیات آن اعلام نشده است. اما در زمان تدوین این دستورالعمل با بخش خصوصی و به‌خصوص تشکل‌های معدنی مشورت نشد و در تدوین این دستورالعمل اشکالات زیادی وجود دارد. اکبریان با تاکید بر اینکه ضرورت دارد این دستورالعمل اصلاح شود، بیان داشت: در حالی بورس کالا به‌عنوان راهکاری برای اجتناب از قیمت‌گذاری دستوری معرفی شده است که به‌نظر می‌رسد از قیمت‌گذاری دستوری به بورس دستوری رسیده‌ایم. انتظار داریم دولت اراده تغییرات و حرکات جدید داشته باشد و از کارشناسان، معدن و تجارت استفاده کند و در تدوین این مسائل را لحاظ کند.

تناقض آماری

در حالی که اکثر کارشناسان و متولیان تشکل‌های بخش خصوصی از کاهش سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی خبر داده و معتقدند این روند به کاهش تولید ناخالص داخلی منجر خواهد شد و همچنین آمار بانک‌مرکزی از رشد اقتصادی نیز موید این موضوع است اما گزارشات منتشر شده از سوی وزارت صمت از رشد تولید در محصولات این حوزه حکایت دارد که دلیل آن افزایش تمایل برای سرمایه‌گذاری عنوان می‌شود تناقضی آشکار که سوالات زیادی را در ذهن ایجاد می‌کند بر این اساس وزارت صمت در گزارشی که از تولید محصولات منتخب صنعتی و معدنی تا پایان ابان ماه منتشر کرده از رشد تولید ۲۳ محصول از مجموع ۳۹ محصول خبر داده است.

بازار

قیمت در بازار آزاد (به تومان)

سکه و طلا		ارز		خودرو			
سکه امامی	۱۲,۷۰۰,۰۰۰	دلار آمریکا	۲۷,۳۹۰	سمند LX	۲۵۵,۰۰۰,۰۰۰	سایپا ۱۱۱	۱۸۱,۰۰۰,۰۰۰
سکه بهار آزادی	۱۲,۹۲۰,۰۰۰	یورو	۳۳,۵۲۰	دنا	۳۵۹,۰۰۰,۰۰۰	تیبا	۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰
نیم سکه	۶,۷۸۰,۰۰۰	پوند انگلیس	۴۰,۰۲۱	پژو ۴۰۵ SLX	۳۰۵,۰۰۰,۰۰۰	ساینا	۱۹۱,۰۰۰,۰۰۰
ربع سکه	۶,۷۸۰,۰۰۰	درهم امارات	۸۰۸۳	پژو پارس	۲۸۲,۵۰۰,۰۰۰	کوییک R	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
سکه گرمی	۲,۳۰۰,۰۰۰	لیر ترکیه	۲۲۰۰	پژو ۲۰۶ تیپ ۲	۲۷۱,۰۰۰,۰۰۰	وانت زامیاد (آپشنال)	۳۰۵,۰۰۰,۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۱,۲۸۷,۹۱۱	دلار کانادا	۲۳,۶۹۰	رانا پلاس	۲۷۱,۰۰۰,۰۰۰	شاهین	۳۴۲,۰۰۰,۰۰۰

رویکرد

انجمن فولاد در نامه‌ای از تعیین قیمت‌های پایه در بورس کالا انتقاد کرد

تبدیل بورس کالا به ابزار نوین قیمت‌گذاری دولت

آرمان‌ملی: در حالیکه دولت یکی از شعارهای خود را اجتناب از قیمت‌گذاری دستوری و استفاده از بورس عنوان کرده و براساس آخرین بخشنامه ابلاغ شده از سوی وزارت صمت تمامی محصولات فولادی برای شفاف‌سازی و تعیین قیمت باید از طریق بورس کالا عرضه شوند اما تعیین قیمت پایه شمش و محصولات زنجیره فولاد باعث شده تا انجمن تولیدکنندگان فولاد در نامه‌ای خواستار شفاف‌سازی در خصوص نحوه تعیین قیمت این محصولات شود موضوعی که در آن متولی صنعت فولاد کشور معتقد است بورس کالا به‌جای سازمانی مستقل به ابزار دولت برای تعیین قیمت‌ها تبدیل شده و در تعیین قیمت‌های پایه بقای شرکت‌های کوچک و متوسط و لزوم تداوم تولید آنها در نظر گرفته نشده است. براساس این گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد در نامه‌ای به شرکت بورس کالا خواستار شفاف‌سازی در خصوص نحوه تعیین قیمت پایه شمش و محصولات فولادی، آهن اسفنجی، کنسانتره و گندله سنگ آهن شده است. در این نامه انجمن فولاد عنوان کرده: بورس کالا، «به‌لحاظ عدم اطلاع‌رسانی کارشناسی و در شأن واحدهای تولیدی و همچنین عدم تعامل مناسب با تشکل‌های صنفی، یکی از تاریک‌ترین دوران خود را سپری می‌کند.» به‌نظر می‌رسد بورس کالا به‌جای اینکه سازمانی مستقل برای به‌هم‌رسانی و تعادل عرضه و تقاضا و کشف قیمت واقعی باشد، به ابزار دولت در قیمت‌گذاری دستوری نوین تبدیل شده است؟ در نامه انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران به بورس کالا آمده است: با عنایت به اینکه متاسفانه در رویکرد وزارت جدید صمت، جلسات مشورتی کمیته تخصصی فولاد با حضور بورس کالا و تشکل‌های صنفی برگزار نشده، خواهشمند است در راستای مواد ۲ و ۳ قانون بهبود محیط کسب‌وکار در جهت روشن‌شدن ابهامات فعلی در عملکرد بورس کالا نسبت به پاسخگویی سوالات مطرح شده اقدام شود. در ادامه این نامه انجمن فولاد با پرسش از بورس کالا می‌گوید: نحوه تعیین قیمت پایه شمش و محصولات فولادی، آهن اسفنجی، کنسانتره و گندله سنگ‌آهن چگونه است؟ چه مرجعی و متشکل از چه اشخاصی این قیمت‌ها را تایید کرده‌اند؟ از چه مراجعی در این خصوص مشورت گرفته می‌شود؟ همچنین آیا براساس مقررات بالادستی ناظر بر عرضه در بورس کالا، تعیین قیمت پایه در اختیار عرضه کننده نیست؟ در رویه فعلی بورس کالا، جایگاه عرضه کننده در تعیین قیمت پایه چگونه تعریف شده است؟ از سوی دیگر آیا در تعیین قیمت پایه شمش و محصولات فولادی، بقای شرکت‌های کوچک و متوسط و لزوم تداوم تولید آنها در نظر گرفته می‌شود یا صرفا آسان‌ترین راهکارها مبتنی بر قیمت‌های جهانی مدنظر قرار می‌گیرد؟ به‌طور مثال با کدام فرمول محاسباتی، یک تولیدکننده شمش می‌تواند با آهن اسفنجی حدود ۹ هزار تومانی، شمش ۱۲ هزار تومانی (کمتر از قیمت قراضه) عرضه کند؟ یا با چه استدلالی برای قیمت شمش و محصولات فولادی حداکثر قیمت پایه تعیین می‌شود اما هیچ حداقلی برای آن (با توجه به بهای تمام شده تولید عرضه‌کنندگان کوچکتر) تعیین نمی‌شود؟ ضمن آنکه ویژگی‌های فیزیکی و آنالیز شیمیایی استاندارد (و یا توافق شده) برای هر محصول از زنجیره فولاد چگونه و بر چه اساسی تعیین می‌شود؟ در پایان ضمن ابراز تاسف از اینکه رویکرد مثبت و تعاملی آن شرکت در طول سال‌های متمادی فعالیت، در طی یکسال اخیر جای خود را به کم‌توجهی به نظرات بخش خصوصی و عدم مشورت مستمر با تشکل‌ها داده است، آورده: پیامدهای این کم‌توجهی از طریق تعیین غیرشفاف و غیرمنصفانه فرمول قیمت‌های پایه و تغییرات مستمر آن، عدم به‌روزرسانی و انعطاف لازم در مقررات بورس کالا در خصوص تضامین، تسویه و... با وجود گسترده‌تر شدن فعالیت‌های آن و توجه‌نکردن به تنوع روش‌های تولید و تجارت در شرکت‌های مختلف برای عرضه و معامله در بورس کالا به وضوح قابل مشاهده است و موجب نارضایتی بخش خصوصی از عملکرد بورس کالا شده است، خواهشمند است ضمن پاسخ به سوالات فوق، صراحتا مشخص کنید که آیا بورس کالا مقرر است سازمانی مستقل برای به هم‌رسانی و تعادل عرضه و تقاضا و کشف قیمت واقعی باشد یا ابزار دولت در قیمت‌گذاری دستوری نوین؟ و یا اساسا قرار است بورس کالا نقش سیاست‌گذار در تنظیم بازار فولاد را ایفا کند؟

ذره‌بین

دلایل عدم همخوانی طرح‌های فروش با تولید بررسی شد

عقب‌گرد خودروسازان با قیمت‌گذاری دستوری

آرمان‌ملی: بررسی‌ها از روند عرضه ۲ خودروساز بزرگ کشور نشان می‌دهد حجم خودروهای عرضه شده از طریق پیش‌فروش و فورش‌فوری نسبت به میزان تولید سهمی کمتر از ۳۰ درصدی داشته که با واکنش‌های زیادی همراه شده است موضوعی که به اعتقاد کارشناسان دلایل این سهم را باید در قیمت‌گذاری دستوری و زیان‌انباشت خودروسازان جست‌وجو کرد که علاوه بر زیان‌انباشت خودروسازان به‌واسطه بدهی به قطعه‌سازان افزایش انباشت خودروهای ناقص را نیز در پی داشته و اخیرا باعث بازشدن پای ساکنان جاده مخصوص به سازمان بازرسی در راستای عدم توجه به هشدارهای این سازمان در عرضه خودروهای انباشت پارکینگ‌ها شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد حجم خودروهای عرضه شده از سوی ۲ خودروساز کشور در قالب طرح‌های پیش‌فروش و فروش‌فوری نسبت به میزان تولید کمتر از ۳۰ درصد بوده است به‌گونه‌ای که این میزان در ایران‌خودرو که در سال گذشته با تولید بیش از ۵۰۵ هزار دستگاهی عنوان بزرگ‌ترین تولید کننده خودرو را به خود اختصاص داده است کمتر از ۱۵۰ هزار دستگاه بوده است موضوعی که به اعتقاد امیرحسین کاکایی دلایل آن را باید در قیمت‌گذاری دستوری جست‌وجو کرد این کارشناس صنعت خودرو معتقد است: دولت در سال ۹۷ به خودروسازان فشار آورد که برای کاهش قیمت خودرو، فروش فوری و پیش‌فروش خود را افزایش دهند. این موضوع در حالی رخ داد که خودروسازان هنوز از عهده تعهدات قبلی خود برنیامده بودند و این فشار دولت برای عرضه موجب شد که نه تنها میزان خودروهای معوقه خودروسازان افزایش داشته باشد که آنها بابت تاخیر در تحویل خودرو جریمه بپردازند. کاکایی ادامه داد: در عین حال قیمت‌گذاری دستوری موجب زیان سنگین خودروسازان شده است. در حال حاضر حداقل هزینه مواد اولیه خودروسازان حدود ۳۰ درصد افزایش داشته اما دولت فقط با ۱۸ درصد افزایش قیمت موافقت کرده است و خودروساز ناچار است با زیان بفروشد. این تحلیلگر صنعت خودرو ادامه داد: نتیجه دخالت دولت در بازار خودرو چه شده است؟ اینکه خودروسازان در حال حاضر حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان بدهی بالا بیاورند که فقط حدود ۵۰ تا ۶۰ هزار میلیارد تومان آن مربوط به قطعه‌سازان است. کاکایی تاکید کرد: زمانی که خودروسازان پول قطعه‌سازان را ندهند نتیجه آن می‌شود که بیشتر از ۱۵۰ هزار خودرو ناقص کف کارخانه‌ها بماند. وی همچنین در خصوص احضار ساکنان جاده‌مخصوص از سوی سازمان بازرسی برای عدم عرضه خودروهای ناقص گفت: دولت برای خودرو بازار آشفته‌ای درست کرده است و حالا متولیان به‌جای آنکه قصور دخالت و قیمت‌گذاری دستوری در این بازار را بپذیرند، به‌دنبال مقصر کردن و محکوم کردن یکدیگر هستند.

بنگاه‌ها

از سوی «بانک ایران زمین» رقم خورد

تحول در صنعت بانکداری با «نئوبانک»

آرمان‌ملی: حرکت به‌سمت بانکداری دیجیتالی به اولویت نخست بانک ایران زمین مبدل شده به‌گونه‌ای که هر روز شاهد طراحی ابزارهای نوینی از سوی این بانک هستیم که در راستای افزایش خدمات در بستر دیجیتال صورت می‌گیرد موضوعی که هم‌اکنون با راه‌اندازی اولین «نئوبانک» در این موسسه تحول بزرگی را در صنعت بانکداری رقم خواهد زد. در این رابطه عبدالمجید پورسعید مدیرعامل این بانک با عنوان اینکه شرایط رقابتی ایجاد شده بین بنگاه‌های اقتصادی عاملی برای تقویت و کارهای موثر در ایجاد ارتباط قوی بین همه همکاران است، گفت: روابط سیستماتیک نیاز هر سازمانی است که باعث می‌شود اگر مساله و مشکلی پیش می‌آید مطرح کنیم و بتوانیم حل کنیم. مهمتر این است که وقتی آگاهی نسبت به امور و تلاش‌های صورت گرفته کامل شود، نتیجه‌اش رسیدن به جایگاهی است که بانک در حال حاضر به‌دست آورده است. مدیرعامل بانک ایران زمین خاطرنشان کرد: قدم اول بانک ارائه خدمات بانکداری در حوزه دیجیتال با اپلیکیشنی به‌نام «فراز» است که مشتریان بتوانند از طریق تکنولوژی بدون حضور در شعب خدمات مورد نیاز خود را دریافت کند. قدم بعدی هوشمندسازی سیستم است. به‌صورتی که مشتریان زمانی که از خدمات بانک استفاده می‌کنند، براساس نوع رفتار آنها (ارزش مشتری) خدمات خاصی برای آنها طراحی و ارائه شود. پورسعید در خصوص نئوبانک ایران زمین بیان داشت: راه‌اندازی اولین نئوبانک واقعی در کشور، تحول بزرگ بانک ایران زمین در صنعت بانکداری خواهد بود. این قرارداد با شرکت بزرگ‌های وب منعقد شده و قطعاً در آینده نزیک تعداد قراردادها و کسب‌وکارهایی که می‌توانند در این بستر فعالیت کنند بیشتر خواهد شد.

تسهیلات «انتخاب»

البته رویکرد بانک ایران زمین تنها به خدمات بانکداری الکترونیک محدود نشده و در حوزه تهسیلات‌دهی نیز موفق به ایجاد نوآوری شده است به‌طوری که با راه‌اندازی طرح تسهیلاتی «انتخاب» اعطای تسهیلات به مشتریان را براساس نیاز واقعی و مطابق با شرایط مشتریان تخصیص می‌دهد. بر این اساس هدف اصلی بانک از اجرای این طرح، انتخاب نوع و شکل دریافت تسهیلات توسط خود مشتریان، با توجه به نیازشان است. در این طرح تسهیلاتی مشتریان می‌توانند تا سقف یک‌میلیارد ریال با امکان واریز و برداشت، دریافت و نرخ سود سالیانه را از ۱۰ تا ۱۸ درصد به دلخواه انتخاب کنند. البته برای دریافت این تسهیلات افتتاح حساب با حداقل مبلغ ۵ میلیون تومان الزامی است و این طرح از دیماه به مدت یکسال اجرا خواهد شد.

بازار سرمایه

با رشد ۲۲۳ واحدی شاخص رقم خورد

روز بی‌رمق بورس

آرمان‌ملی: روز گذشته (یکشنبه) بازار سرمایه با نوسان زیادی همراه بود اما در نهایت شاخص کل با رشد تنها ۲۲۳ واحدی عملا در جایگاه خود یعنی یک‌میلیون و ۳۷۹ واحدی درجا زد. درواقع این درجازدن شاخص نشان‌دهنده تداوم ابهام در بازار و انتظار سهامداران نسبت به نتایج مذاکرات برجامی بوده و به اعتقاد کارشناسان در صورتیکه دولت سیاست خود را برای بازگشت اعتماد از دست رفته تقویت نکند، احتمالا وضعیتی مشابه سال گذشته در بازار رقم خواهد خورد. براساس این گزارش روز گذشته در بازار سرمایه بیش از سه میلیارد و ۴۴۹ میلیون سهم، حق‌تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۲۱ هزار و ۹۱۵ میلیارد ریال دادوستد شد و شاخص کل بازار با ۲۲۳ واحد افزایش، در جایگاه یک‌میلیون و ۳۷۹ هزار واحدی قرار گرفت، همچنین شاخص کل (هم‌وزن) با ۵۱ واحد افزایش به ۳۶۳ هزار و ۵۲۱ واحد و شاخص قیمت (هم‌وزن) با ۳۲ واحد رشد به ۲۲۸ هزار و ۶۱۶ واحد رسید. بر این اساس در بازار دیروز نمادهای، ملی صنایع مس ایران (فملی) با ۷۹۷ واحد، فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با ۲۹۲ واحد، پالایش نفت بندرعباس (شبندر) با ۲۳۴ واحد، ، معدنی و صنعتی چادرملو (کچاد) با ۱۷۹ واحد، معدنی و صنعتی گل‌گهر (کگل) با ۱۲۴ واحد، صنعتی زرماکارون (غزر) با ۷۷ واحد، پالایش نفت اصفهان (شپنا) با ۶۹ واحد و پالایش نفت تهران (شتران) با ۶۳ واحد بیشترین اثرگذاری مثبت را بر شاخص داشتند که چندان نتوانست شاخص را تکان دهد این در حالی بود که در مقابل نمادهای فولاد خوزستان (فخوز) با ۳۲۹ واحد، پتروشیمی پردیس (شپدیس) با ۱۹۷ واحد، پتروشیمی پارس (پارس) با ۱۸۲ واحد، ایران خودرو (خودرو) با ۱۲۰ واحد، بانک ملت (وبملت) با ۵۱ واحد، پتروشیمی جم (جم) با ۴۹ واحد و صنایع شیمیایی ایران (شیران) با ۴۵ واحد بیشترین اثرگذاری منفی را از خود نشان دادند. همچنین در بازار فرابورس وضعیت بی‌رمق البته صورت منفی حاکم بود به‌طوری که در این بازار یک میلیارد و ۵۰۶ میلیون برگه سهم به ارزش ۱۷ هزار و ۷۰۸ میلیارد ریال دادوستد شد و شاخص فرابورس با بیش از ۲ واحد کاهش بر روی کانال ۱۸ هزار و ۶۶۰ واحد ثابت ماند. گفتنی است در بازار فرابورس دیروز نمادهای، سنگ آهن گهر زمین (کگهر)، تولیدات پتروشیمی قائد بصیر (شبصیر)، صنایع پتروشیمی تخت جمشید (شجم)، توکاریل (توریل)، جنرال مکانیک (رنیک)، توسعه سامانه نرم‌افزاری نگین (توسن) و توسعه مولد نیروگاهی جهرم (بجهرم) با مثبت ظاهر شدند و در مقابل نمادهای، پتروشیمی تندگویان (شگویا)، پتروشیمی زاگرس (زاگرس)، فولاد هرمزگان جنوب (هرمز)، بیمه پاسارگاد (بپاس)، ریل پ